

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук
Кафедра анатомії і фізіології людини та тварин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вікова фізіологія з основами охорони здоров'я

Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4 від "01" грудня 2022 р.

ЗМІСТ

- 1.** Загальна інформація
- 2.** Опис дисципліни
- 3.** Структура курсу
- 4.** Система оцінювання курсу
- 5.** Ресурсне забезпечення
- 6.** Контактна інформація
- 7.** Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вікова фізіологія з основами охорони здоров'я
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	перший/перший
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год Практичні заняття – 18 год Контрольні роботи – 3 год Самостійна робота – 60 год
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro
2. Опис дисципліни	
<p>Мета курсу: Поглиблення знань студентів соціальної роботи про вікові особливості функціонування організму дитини в різні періоди онтогенезу, а також про основи охорони здоров'я.</p> <p>Цілі курсу: виробити у студентів професійні знання за назвою навчальної дисципліни.</p> <p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - загальні закономірності онтогенезу людини; - вікову періодизацію життя людини; - особливості перетравлення їжі в травному тракті; - вікові особливості структурно-функціональної організації шлунково-кишкового тракту людини; - секреторну і моторну функції травного тракту; - особливості травлення їжі в окремих відділах травної системи; - кінцеві продукти перетравлення їжі та особливості їх всмоктування в різних відділах травної системи; - морфофункціональні особливості і функції системи дихання; - біологічну роль кисню і вуглекислого газу для організму людини; - чинники, що впливають на насичення крові киснем; - нормативні величини основних показників зовнішнього дихання для дітей і підлітків; - морфофункціональні особливості серця і кровоносних судин; - нормативні величини показників роботи серця у школярів; - характерні особливості зовнішніх проявів серцевої діяльності; - нормативні величини показників системи кровообігу для школярів різного віку; - особливості будови і функції органів виділення; 	

- особливості механізми утворення сечі;
- фізіологічне значення гормонів залоз внутрішньої секреції;
- адаптивну роль гормонів залоз внутрішньої секреції;
- можливі наслідки гіперфункції та гіпофункції різних ендокринних залоз;
- заходи профілактики захворювань, пов'язаних з йодною недостатністю;
- причини виникнення гіпоглікемії та цукрового діабету.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- характеризувати окремі періоди індивідуального розвитку людини;
- використовувати знання про вікові особливості перетравлення їжі в оздоровленні дітей та підлітків;
- використовувати знання про органи травлення для попередження порушень травних процесів в шлунково-кишковому тракті дітей і підлітків;
- визначити і оцінювати основні показники зовнішнього дихання;
- використовувати знання про органи дихання для раціоналізації заходів, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я дітей та підлітків;
- тестувати частину серцевих скорочень, ритмічність скорочень серця;
- вислуховувати тони серця і характеризувати їх;
- визначати артеріальний тиск;
- використовувати показники системи кровообігу для оцінки рівня здоров'я школярів та для раціоналізації заходів, спрямованих на їх оздоровлення;
- класифікувати гормони за їх хімічною природою;
- попереджувати розвиток гіпофункція та гіперфункція окремих залоз внутрішньої секреції;
- використовувати засоби профілактики йододефіцитних хвороб;
- використовувати знання про адаптивну роль гормонів в системі заходів, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я.

Програмні компетентності

<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу одержаних знань.</p> <p>ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).</p> <p>СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки особам/сім'ям із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.</p>
--	--

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання (РН)	<p>РН1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.</p> <p>РН9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги особам та їх сім'ям.</p>
---	---

3. Структура курсу

№ п/п	Теми практичних занять	Результати навчання	Завдання
1.	Основи вчення про розвиток організму людини	Необхідно одержати знання про розвиток організму в онтогенезі, про цілісний організм, вікову періодизацію життя людини та акселерацію.	Тести, питання
2.	Вікова фізіологія порожнини рота	Необхідно одержати знання про будову порожнини рота, будову і функції тимчасових і постійних зубів, терміни прорізування тимчасових і постійних зубів, будову і функції слинних залоз і язика, функції слини.	Тести, питання
3.	Вікова фізіологія шлунково-кишкового тракту	Необхідно одержати знання про будову і функції шлунково-кишкового тракту та травних залоз, травні ферменти шлунку, зокрема хімосин у маленьких дітей, ферменти кишкового та підшлункового соків та жовч, вікові особливості кислотності шлункового соку.	Тести, питання
4.	Вікова фізіологія органів дихання	Необхідно одержати знання про будову і функції органів дихання, особливості дихання, зокрема типи	Тести, питання

		дихання у дітей різних вікових груп, а також вікову зміну частоти дихання, газообмін в легенях та регуляцію дихання, особливості збудливості дихального центру у дітей.	
5.	Вікова фізіологія серцево-судинної системи	Необхідно одержати знання про будову і функції серцево-судинної системи, тобто знати кола кровообігу, будову серця та його провідної системи, серцевий цикл, тони серця, особливості кровообігу плода, електричні явища в серці.	Тести, питання
6.	Вікова фізіологія органів виділення	Необхідно одержати знання про будову і функції органів виділення, зокрема про нефрон як структурно-функціональну одиницю будови нирок, механізм сечоутворення, кількість і склад сечі у дітей, органи виведення сечі.	Тести, питання
7.	Вікова фізіологія залоз внутрішньої секреції	Необхідно одержати знання про анатомо-фізіологічні особливості ендокринних залоз, зокрема про вплив соматотропіну на ріст і розвиток дітей, вплив загруднинної залози на формування імунітету в дітей і підлітків.	Тести, питання
8.	Контрольна робота	Провести перевірку знань студентів по пройденому матеріалу.	Тести, питання
9.	Залік	Провести перевірку знань студентів по всьому пройденому матеріалу за навчальний семестр.	Тести, питання

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисциплін «Вікова фізіологія та основи охорони здоров'я»	Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі заліку. Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою:			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 - 100	A	відмінно	зараховано
	80 - 89	B	добре	
	70 - 79	C		
	60 - 69	D	задовільно	
50 - 59	E			
26 - 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні											Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Лекції												0
Практичні заняття			5	5	5	5	5	5	5	5		40
Самостійна робота						0				10		10
Практичне заняття № 9. Залік											50	50
Всього за тиждень			5	5	5	5	5	5	5	15	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході опитування);
- Письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі);
- Тестовий контроль.

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<p>1. Аносов І.П., Хоматов В.Х., Сидоряк Н.Г., Станішевська Т.І., Антоновська Л.В. Вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: підручник. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. 433 с.</p> <p>2. Вікова фізіологія з основами гігієни: навчальний посібник для самостійної роботи студентів / О.Р. Дмитроца, О. В. Коржик, О. А. Білецька. 2021. 137 с.</p> <p>3. Вікова фізіологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.Я. Коцан, С.Є. Швайко, О.Р. Дмитроца. Луцьк : Вежа-Друк, 2013. 376 с.</p> <p>4. Вовканич Л.С. Довідник для студентів із дисципліни «Вікова анатомія і фізіологія». Львів, 2017. 19 с.</p> <p>5. Вовканич Л. Вікова анатомія і фізіологія : навч. посіб. для практич. занять. Львів : ЛДУФК, 2016. 208 с. URL: http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7670</p> <p>6. Коляденко Г.І. Анатомія людини: підручник. 4-те вид. К.: «Либідь», 2007. 384 с.</p>	

7. Корінчак Л.М. Вікова фізіологія та шкільна гігієна: навчально-методичний посібник. Умань ВПЦ «Візаві», 2018. 320с.
8. Корінчак Л.М. Основи анатомії та фізіології нервової діяльності людини: навчально-методичний посібник. Умань ВПЦ «Візаві», 2014. 220с.
9. Основи екології та профілактична медицина: підручник / Д.О. Ластков, І.В. Сергета, О.В. Швидкий, А.Ю. Сергієнко, О.Д. Нужна, Т.В. Михайлова, Т.А. Вихованець, О.О. Лаврік. К. : ВСВ “Медицина”, 2017. 472 с.
10. Плахтій П.Д., Мисів М.П., Циганівська О.І. Вікова фізіологія. Теорія, практикум, тести: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2008. 332 с.
11. Тарасюк В.С. Ріст і розвиток людини. К. : Медицина, 2008. 400 с.
12. Толочик І.Л., Кучерук Є.Ф. Вікова фізіологія і валеологія: навчальний посібник для студентів природничих спеціальних вищих навчальних закладів. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 140 с.
13. Філімонов В.І. Фізіологія людини в запитаннях і відповідях. Вінниця: Нова книга, 2010. 171 с.

Інформаційні ресурси

1. Смирнов В.М. Фізіологія людини. 2012. URL <http://emed.org.ua/knigi/113-fiziologija/2285-fiziologija-ljudini-smirnov-vm-2002-rik>.
2. Шевчук В. Г. Фізіологія: навчальний посібник. 2005. URL: http://kingmed.info/knigi/Fiziologia/book_2365/FiziologiyaShevchuk_VG_Moroz_VM_Belan_SM-2012-djvu.

6.

Контактна інформація

Кафедра	Кафедра анатомії і фізіології людини та тварин Адреса: м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201Б, кабінет 409 Тел.: (0342) 59-61-65 https://kaflt.pnu.edu.ua/ e-mail: kfa@pnu.edu.ua
Викладач	Грицуляк Володимир Богданович
Контактна інформація викладача	volodymyr.hrytsuliak@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у</p>
--------------------------	---

	своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)».
Пропуски занять (відпрацювання)	При оцінюванні успішності студентів, окрім балів, набраних при поточному опитуванні, самостійній роботі та балів за підсумковий контроль, обов’язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю.
Невідповідна поведінка під час заняття	Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття без вагомої на те причини; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	Можливість зарахування при проходженні курсів на платформі Coursera.

Викладач

Володимир ГРИЦУЛЯК